

ST. OLAV

Nr. 13

Oslo, 28. mars 1940

52. årg.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Hvite søndag. — «Bønnens Apostolat». — Spania av i dag. — En ordveksel. — † Pater A. Menzinger. S. J. — Ny bok av pastor dr. van der Burg. — Herhjemme. — - og derute.

Hvite søndag.

Joh. 20, 19—31.

To tusen års erfaring om forholdet mellom menneskesjeler og Guds rike gjør Kirken klok — allerede etter ett tusen år (presis: i 1215) var den så vis at den innså, at det måtte ett minstemål til om noen vil kalles kristen. Og den fastsatte minstemålet til: én gang om året å motta hva Herren gav oss i påsken og som vi leser om i dag: botens og altrets nådegaver.

Godt at minstemålet for vår kristendom ikke ble at vi skulle lese eller høre eller tale, for det kan ikke alle så det duger, men at vi skal handle — eller bedre: at vi i tro skal la Gud handle med oss. Det er en *åndelig* målestokk for kristendom: om vi har tro og lydighet nok til at disse to kan overvinne vår syndefullhet og treghet, så vi lar Gud stelle med oss til vår frelse.

Innstiftingen av sakramentet til syndernes forlatelse ved Guds tjeneres dom henger sammen med påsken. Den frelse som Jesu Kristi kjærlighet fra evighet av har begynt å øve i lydighet til døden mot sin Faders vilje: at ingen synder skal dø men omsinne sig og leve — den fullførte han historisk i sitt jordeliv, og den erklærte han for CONSUMMATUM, for «fullbragt» på korset sitt. Da han steg fram av graven etter å ha besøkt og overvunnet vår arvefiende hadde han en dobbelt erobring med: synderens forlatelse og kjødets oppstandelse med evig liv.

Og selvsamme kveld som han var oppstått i det tidlige gry legger han i apostlenes hender dette bytte, han har fravristet fienden: syndenes forlatelse,

så de skal utdele den til hans troende på vegner av ham selv og med vekten av hele hans egen innstifting.

La da det «å gå til skrifte» for oss bli: av apostel-disiplenes hånd å motta det som syndens og Satans beseirer selv har lagt i den, nemlig forlatelse for all vår skyld og synd på grunn av Frelserens evige kjærlighet, hellige liv og bitre pine og død — herliggjort og innebærende oppstandelsens krefter, fordi han ikke satte livet *til* ved å frelse oss men bare satte det *inn*, og ved å «miste sitt liv» fikk lykke til å «berge livet» for seg selv og for oss.

Det var «kjødets oppstandelse» Tomas og de andre fikk syn for sagn for, da de fikk lov til å overbevise seg om den oppstandnes realitet.

Og det er Herrens ord til oss at mottaingen av hans legem og blod i «livets brød» borger oss for at også for oss vil kjødets oppstandelse en dag bli en realitet.

I det sakrament han skjenket oss i sin død identifiserte han seg så intimt med oss at han og vi ikke kan skilles — som vi og den føde, som skjenker oss liv og vekst, ikke kan skilles. Og når han «oppreiser oss på den ytterste dag» er det bare som en følge av at han har slik gjort seg til ett med oss: han kan ikke bli i graven — det viser påsken oss, men så kan heller ikke vi bli i graven om vi i dette sakrament er blitt ett med ham.

Dette tror vi skjønt vi ikke ser ham for brødet — men «salig er de som ikke har sett men dog tror»!

Peter Schindler.

styrke den normalt har i fredstid — en demobilisering som begynte umiddelbart etter borgerkrigens slutt og siden rolig er fortsatt tross verdensbrannen.

*

Hva forholdet mellom Stat og Kirke angår er dette blitt fastlagt gjennom en rekke forordninger som nylig med lovmessig kraft er blitt kunngjort i det offisielle regjeringsorgan «Boletin Oficial».

Den første av disse forordninger heter «Presupuesto de Culto y Clero» og omhandler den økonomiske statsstøtte til Kirken. Den andre tilsier skattefrihet for den jord og den kapital, som medgår til gjenoppbygging og restaurering av kirker og kapellet, ødelagt under krigen — den tredje bekrefter den fulle rettsgyldighet av alle dokumenter, utstedt av den Hl. Stol og det spanske episkopat. Enn videre reguleres alle statssubsidier til Kirken etter den norm, som rådde før republikken ble erklært i 1931 — for finansåret 1940 er det således av staten bevilget 75 millioner pesetas til prester og ordenshusenes virke.

Før og under borgerkrigen ble det av de røde kolportert de eventyrligste rykter om den spanske Kirkes uhyre rikdommer — en del av disse rykter har jo også funnet vei til Norden. Selvfølgelig medfører det riktighet at Kirken før borgerkrigen kom med sine ødeleggelser eide herlige gudshus med verdifulle kunstsaker og alterkarr — men dette kan dog neppe med rette betegnes som «kapitaler», da de jo aldri kan realiseres og bare koster store summer i vedlikehold og tilsyn. Et yndet propagandaemne har også vært de geistliges utsvevende og overdådige liv — men det nevnes intet om at den lønn de får utbetalt neppe rekker til for de enkleste fornødenheter. I øyeblikket regner man et det er ca. 17 000 prester i landet — før krigen var det 23 025, men forfølgelsene har kostet over 6000 prester livet. Presteskapet er hva statens subsidier angår delt i 7 klasser, hvorav den laveste får 1300 pesetas årlig og den høyeste «Parrocos de primera» — d. e. sogneprestene for de betydeligste menigheter — 2500 pesetas. Til sammenligning kan tjene at vaktmesteren i regjeringsbygningen har en begynnerlønn på 3000 pesetas årlig. Presteseminarierne får litt høyere tilskudd nå enn i 1931 — de ca. 60 seminar får gjennomsnittlig 43 000 pesetas hver.

Franco har personlig vært meget interessert i disse forordninger og har hatt en utmerket medarbeider i finansminister Larraz, som før borgerkrigen sto det store katolske dagblad «El Debate» i Madrid meget nær.

Takk!

Aldeles overveldet av all oppmerksomhet til min 80 års dag må jeg få lov til på denne måten å takke alle på det hjerteligste!

Virginia Riesterer.

En ordveksel.

På oppfordring inntar vi denne ordveksel i «Tidens Tegn» mellom Ronald Fangen, «St. Olav»s redaktør og Lars Eskeland. Det vil ikke bli anledning til å fortsette den her i bladet.

I.

Til norske katolikker.

Av Ronald Fangen.

Da jeg for noen år siden var i Portugal fikk jeg enkelte førstehånds beviser for at protestantiske kristne led overlast. Den katolske majoritet, som også er sterk i statsledelsen, besværliggjorde alt protestantisk menighetsarbeid. Ikke nok med det, — de protestanter som var ansatt i statens tjeneste ble forbigått ved utnevnelser. En enkelt, professor i sosialøkonomi, ventet hver dag sin oppsigelse fordi den katolske innflytelse var blitt sterkere.

Nu kommer det uhyggelige meddelelser fra Spania om likefram forfølgelse av protestantiske kristne. Generalsekretæren for den evangeliske verdensallianse har nylig i et brev i Times opplyst om at situasjonen er fortvilet for protestantene, som dog har betydd så meget for det spanske folk opp gjennom historien. Han skriver at «en undersøkelse har vært foretatt på 147 steder hvor det har vært drevet evangelisk virksomhet, og det har vist seg at i 109 tilfeller er friheten nektet og arbeidet oppløst, mens det i 33 tilfeller blev tålt». En annen sakkynndig opplyser om at de fleste steder i landet er protestantiske møter og gudstjenester forbudt. Dertil kommer den usikkerhet de enkelte protestanter lever i. Lignende klager hørte jeg ofte i Østerrike i tiden like før Anschluss.

Jeg er sikkert ikke den eneste kristne her i Norden som er blitt dypt nedtrykt over disse meddelelsene. Jeg trodde at alle vi kristne, hvilken konfession og kirke vi så tilhører, hadde lært noe i de siste årene. Vold, undertrykkelse, forfølgelse og tvangsmessig ensrettelse er de verdslige ideologiers og statsmaktens våpen i denne tid. Flere og flere ser kristendommen som all sand frihets virkelige skanse. Og alle kristne har følt en enhet i tro og forpliktelse som vi har håpet skulle bli varig, skape dypere forståelse for det som binner oss sammen og vise verden at alle kristne samfunn regjeres av den samme suverene lov som heter Kristi kjærlighet.

Jeg føler meg forvissnet om at også nordiske katolikker ønsker at det skal bli slutt på all forfølgelse mellom kristne kirker. At vi tilhører forskjellige kirker hindrer ikke at vi føler oss forenet i det sentrale: troen på Kristi guddom. Vi behøver ikke å gjøre motsetningene mindre enn de er, men de må ikke fordunkle det avgjørende faktum at vi tror på den samme Herre og tjener den samme sak.

Jeg appellerer til alle norske katolikker: gjør en kraftig henstilling til den katolske kirkes sentrallidelse om å stanse all forfølgelse av protestantiske kristne i de katolske land. De samme rettigheter som dere selv nyter i Nordens protestantiske land må protestantene

ha i de katolske. Hvis vi forfølger hverandre med alle slags verdslige maktmidler — hvilken autoritet kan vi da ha i kampen mot statenes kristendomsforfølgelse, i arbeidet for åndelig frihet, for freden og framtiden? Vi lever i verdens skjebnetime, — og det er sannelig ikke minst en skjebnetime for de kristne kirker. Det minimumskrav må vi stille oss selv at vi ikke bruker verdslige maktmidler for å skade og undertrykke hverandre.

II.

Fra en norsk katolikk.

Ved Eva Dithmer-Vanberg.

Som norsk katolikk vil jeg gjerne aller først få takke Ronald Fangen for hans varmhjertede appell i «Tidens Tegn» for 27. februar til norske katolikker. Det er så helt riktig et synspunkt at nettopp vi bør være de første til å ønske den samme behandling av protestanter i katolske land som vi selv, stort sett og som en regel, der dessverre som alle regler har sine unntagelser, får i protestantiske land — in casu Norge — i våre dager. Likeledes gir vi selvfølgelig vår fulle tilslutning til alt som fremmer forståelsen og samarbeidet mellom kristne «forenet i det sentrale: i troen på Jesu Kristi guddom», som Fangen så helt riktig sier — kristne som uten å ville skjule forskjellen i bekjennelsesform ikke vil la motsetningene «fordunkle det avgjørende faktum, at vi tror på den samme Herre og tjener den samme sak» (Fangen).

Midt i en jerntid som den vi gjennomlever nå er det jo et av de store lyspunkter at fordrageligheten og respekten for hverandres overbevisning er blitt så meget større mellom kristne brødre enn for bare noen få år tilbake — som bevis kan man jo således peke på Ronald Fangens anmeldelse av den siste pavelige rundskrivelse «Summi Pontificatus» i «Dagen» for 23 desember ifjor. Det er å håpe at denne brorsinnets ånd ville forplante seg til alle kristne, men vi må ikke være blind for det faktum, at andre folk har annen mentalitet og at ensidig fanatisme har lettere for å slå rot hvor temperamentene er hissigere og utslagene av dem mer ukontrollert enn hos oss kjøligere nordboere — slik som tilfelle nettopp er med spanierne. Til og med har disse jo for nylig gjennomgått en borgerkrigs redsler på konto av opprør mot de kommunistiske, altså antireligiøse ideer, som hadde tilrevet seg makten og utfoldet en så blodig forfølgelse av kristne mennesker og ødeleggelse av kristne helligdommer at det er å vente, at det må gå lang tid før sinnene faller til ro. Det er jo et sørgelig faktum, at synd avler synd, og brutalitet brutalitet igjen — og et ennå sørgeligere faktum at intet i den grad forstår å sette alle lidenskaper i sving som nettopp religionsspørsmål.

Men ett er sikkert — ikke minst fordi det foreligger præcedens fra lignende tilfeller før i tiden — at om protestantiske kristne virkelig har lidd overlast for sin tro, altså ikke fordi de som alle andre må ta følgen av sin politiske innstilling hvor denne ifølge et lands lover må sies å være en forutsetning for at man f. eks kan arbeide i regjeringens tjeneste, og Ronald Fangen tilstiller det norske apostoliske Vikariat sitt bevismateriale, vil dette bli underkastet den grundigste under-

søkelse, som hvis det viser seg å være i overensstemmelse med de faktiske forhold automatisk vil medføre en «henstilling til den katolske kirkes sentralledelse om å stanse all forfølgelse av protestantiske kristne i de katolske land». At en slik dokumentasjon er et absolutt krav beror ikke på noen tvil om at Ronald Fangens viten kan medføre riiktighet — det er ene og alene fordi kirkens øverste instans alltid krever fakta for å gripe inn og fordi denne respekt for fakta også kjennetegner alle den katolske kirkes ansvarshavende på de forskjellige vaktposter i den felles Herres tjeneste.

Ronald Fangen har rett når han taler om «verdens skjebnetime» nå — den er jo ikke minst skjebnesvanger for oss her i Norden, hvor i øyeblikket kristenforfølgelsenes fremste representant står foran porten. Alt som kan tjene de kristnes gode forhold og effektive samarbeid og derved styrke såvel den indre front som fellesfronten utad må fremmes — og Fangens appell er et ledd i disse bestrebelser. Vi norske katolikker har grunn til å takke ham fordi han har henledet vår oppmerksomhet på et område, hvor det kan hende er en innsats å gjøre. Denne innsats vil sikkert bli gjort så snart det foreligger det nødvendige grunnlag i form av konkrete opplysninger om tiden, stedet og arten for og av de overgrep, som skal ha foregått i Spania mot protestantiske medkristne. Vi tviler heller ikke på, at den vid-synte pave Pius XII., som nå bekler Petri stol, vil høre og ta ad notam en slik henstilling — vi har jo ikke én men mange ganger allerede erfart, at han, som like siden sitt valg har satt alle krefter inn på å fremme og tjene fredens sak, ikke har glemt at en varig verdensfred er betinget av at det hersker «Kristi fred i Kristi rike».

III.

Kristenforfylgjing?

Fra Lars Eskeland.

I Tidens tegn for 27. februar har Ronald Fangen eit brev «til norske katolikker» med ei melding um at protestantane i Spania vert forfylgde, etter ei brevsending i *Times*. Og for nokre år sidan syntes Fangen merka det same i Portugal. Han bed so norske katolikkar gjera sitt beste for «å stanse all forfølgelse av protestantiske kristne i katolske land».

I ein samtale for nokre dagar sidan nemnde Fangen dette med meg, og eg vil gjerne segja det same til svar på stykket hans her i bladet som eg då sa på tvomannshand, at ikkje berre ein eller annan katolikk, s. t. eg, men heile den katolske kyrkja inderleg ynskjer det same som Fangen at det ingi forfylgjing må vera millom kristne innbyrdes, men at dei alle, kvar dei er og kvar dei fer-dast, må «vise verden at de regjeres av den same suverene lov som heter Kristi kjærlighet».

Samstundes må eg segja meg samd med Fangen i at me av den grunn «ikke behøver at gjøre motsetningene (millom protestantar og katolikkar) mindre end de er». Men helst vil eg segja det so: Me må ikkje gjera motsetningane større enn dei er. For (og her har eg vel eit noko anna syn enn Fangen og dei fleste andre protestantar): Eg synest desse motsetningane er *unaturlege*,

for di dei riv det sunder som burde vera ein full einskap i Kristus. Eg skynar ikkje korleis det kann gå til at so mange kristne let att augo for den store ulukka og den djupe synd som har ført til desse motsetningane og held dei uppe, ei synd som har gjort meir enn alt anna til å driva Europa ut imot den avgrunnen som me står framfor i dag.

Kristi Kyrkja skal og må vera føraren for folkeættene gjennom tidene, og korleis skal ho det kunna når ho ikkje er ein full og påliteleg einskap, men sunderrivi i mange ulike «kyrkjor». *Kyrkja* er Kristi likam. Og likevel er det mange «kyrkjor», som står der i stor ulikskap og motsetning.

Soleis vart det, tvert imot den bøn som Herren bad i velfartsstundi med ord som bårar med guddomsvelde gjenom alle tider.

Likevel gjorde me imot denne bøni. Og det gjekk som det gjekk, og me står der me står.

Men det er på høg tid at det vert annarleis. Me bør skyna at alle kristne må på nytt verta til ei hjord med ein hyrding. Motsetningane millom protestantar og katolikkar må koma burt, «kyrkjone» må verta til ei kyrkja, den kyrkja som den tredje artikkelen i trui talar um og som sjølv sagt aldri har vore ute or verdi, — ho skal berre stå upp til fullt liv og få den førarskapen i heile ættarlivet som ho eig etter Guds vilje. Og i dette stykke er kvar einaste kristen skyldig å hjelpa til so godt han kann etter sine tilhøve, fyrst og fremst med å leva etter Kristi kjærleiksbod, som Fangen nemner, og so på den måten som han gjer det i dette bladstykket: med opplysning og rettleiding, og med refsing for maktmisbruk eller ukjærlig framferd frå den eine mot den andre.

Men skal *det* verta ei verkeleg hjelp til bot og betring, so segjer det seg sjølv at opplysningane må vera fullt ut pålitelege og refsingi i alle måter rettfærdig.

At viljen er god i so måte hjå Fangen, kjenner eg meg trygg på. Men eg kjenner meg ikkje i minste måte trygg på at dei opplysningane han gjev — etter brevet i Times — er rette. Og er dei ikkje det, vert refsingi urettferdig.

II.

Fangen bed norske katolikkar um å «gjøre en kraftig henstilling til den katolske kirkes sentralledelse om å stanse all forfølgelse av protestantiske kristne i alle land». Det er då berre rimeleg at brevet hans har vorte uppteke som eit klagemål imot heile den katolske kyrkja, etter ði ein må tru han meinre det er meir eller mindre forfylgjing imot protestantane i alle katolske land.

Er det verkeleg meiningi hans, so må eg segja at han skyt langt over målet. Det finst ingen verkeleg grunn til eit slikt klagemål, det segjer eg trygt, og stør meg då til eigi røynsla og til alt eg veit med full og usvikeleg vissa. Fortidi fær me lata liggja — det er eit for langt lerret å bleika her. Det er notidi me talar um. Og då er det visst og sant at den katolske kyrkja er imot, og på det strengaste imot all religionsforfylgjing. Skulde det finnast katolikkar, lekmenn eller prestar, som forfylgjer ein protestant av konfesjonelle grunnar (og slikt kann vel henda), so er det ei personleg synd som Kyrkja fordømmer, og som ho refsar so langt ho kann. Det er da og heilt ut visst at det katolske kyrkjestyret i Spania

og Portugal ikkje har sett i gang noko forfylgjing av protestantane.

Med alt dette er det ikkje sagt at protestantar ikkje kann verta ute for motgang og harde rådgjerder. Dei må berre ikkje skulda det på Kyrkja, og dei bør heller ikkje kalla det religiøs forfylgjing, men leita etter andre grunnar. Og i dei fleste tilfelle vil vel slike grunnar ikkje vera so vanskelege å finna. I desse tider er dei vel mest utan undtak politiske.

Dei opplysningane som Fangen sjølv gjev, stadfestar alt dette. Han fortel (etter Times) at «en undersøkelse har vært foretatt på 147 steder hvor der har vært drevet evangelisk virksomhet, og det har vist seg at der i 109 tilfeller er friheten nektet og arbeidet oppløst, mens det i 33 (skal vel vera 38) ble tålt». At det her berre er tale um administrative rådgjerder frå verdslege styremakter, ser alle lett med ein gong. Kyrkja har soleis ingen ting med det å gjera, og ei religiøs forfylgjing kann ikkje godt gjelda eit arbeid som dei verdslege styresmaktene toler ein stad og forbyd andre stader.

Dette vert stadfest på fulltrygg vis av svar både frå den spanske og portugisiske sendemann i Oslo på fyrespurnad i samhøve med klagemåli til Ronald Fangen.

I et brev til meg, dagsett 1ste mars no sist, heiter det: «Såvel den spanske som den portugisiske minister nekter kategorisk at der kan være tale om noen forfølgelse av protestantiske kristne på rent religiøst og konfesjonelt grunnlag. Fangen leverer selv beviset ved å si at i Spania er der i 33 tilfeller intet foretatt mot det protestantiske menighetsarbeide. Den spanske minister kjenner ikke til de tall som Fangen oppgir og føyer til, at hvis der i 109 tilfeller er skredet inn mot protestantisk virksomhet i en eller annen form, så må det være på grunn av andre motiver — politiske? — enn rent religiøse.»

Desse opplysningane frå fyrste og beste hand må vera gode nok for alle.

Og at det ikkje er den katolske kyrkja som har noko med det å gjera, ser ein likeins av ei opplysning i det store engelske vikebladet *Universe*. Der stod no nett fyre jol ei melding um at det var 50 spanske katolske prestar i fengsel. Tvo av dei var dødsdømde, men general Franco fekk berga dei. Alle desse prestane var fastsette for politisk arbeid som var uvelkomne for riksstyret. At det må vera sameleis med desse protestantane kann ein då heller ikkje tvila på. Ein kunde gissa på eit og hitt med rimelege grunnar. Men det skal eg lata vera.

III.

Til døme på kristenforfylgjing i katolske land fortel Fangen etter eigi røynsla frå Portugal at «protestanter som var ansatt i statens tjenste ble forbigått ved utnevnelser». Men sant å segja har eg ikkje sjelden høyrte gjete at gode protestantiske embetsmenn her i vårt eige kjære erkeprotestantiske land har vorte ut for same syrgjelege lagnaden. Men Fangen held fram: «En enkelt, professor i socialøkonomi, ventet hver dag sin oppsigelse, fordi den katolske innflytelse var blitt sterkere.» Dette torer eg ikkje segja imot. Um professoren vart avsett, veit ikkje Fangen. Men um so var, er det klart at den portugisiske kyrkje ikkje hadde noko med det å gjera.

Men eg vil i største stutt mål fortelja Fangen «une petite historie de la Norvège». Det er stundom nyttigt å sjå innom si eigi stovedør. Og her heime hende det for nokre år sidan, kann henda den tidi Fangen var i Portugal, at den norske statskyrkja setta i gang ei forfylgjing imot ein lærar og skulestyrar, berre av den einaste grunn at han var katolsk kristen. Og den norske kyrkja fekk dei norske statsmaktene til å driva han burt frå livsyirket hans, og det endå han ikkje var i tenesta anten hjå stat eller kyrkja. Han hadde berre teke upp eit arbeid som staten gjerne vilde ha gjort og som alle sa han var skikka til. Han bad so um å få vera lærar i norsk saga og norsk mål under ein annan styrar ved sin eigen skule. Men den norske kyrkja fekk den norske staten til å nekta det òg. Han måtte ut or alt arbeid på den gamle yrkesstaden sin. Eg er viss um at Fangen synest dette utruleg. Det gjorde eg og ei tid. Og det er utruleg. Men det er sant.

Og so ei onnor liti saga, som berre er eit halv år gamal.

Ein norsk katolikk, ei kvinna, vilde gjerna bruka pengane sine på ein måte som ho trudde skulde verta til hjelp for folket: pengane skulde nyttast til skiping av eit nonnekloster, av dei som lever etter programmet: bed og arbeid! Bøn og forbøn, forbøn og bøn, det er berre dette dei lever for.

Ei av desse nonnene var ei dotter til den namngjetne norske misjonspresten Johannes Johnson. Ho vilde so gjerne få lov til å leva i fedrelandet på denne måten. Ja, hus og eigedom vart innkjøpt. Alt vart til rettes skipa.

Men brått kom det ein ålvorleg knute på tråden: Styresmenn i den norsklutherske kyrkja la seg i vegen, so staten nekta dei norske katolikkane retten til å reisa denne bønestaden.

Dei som vilde tena Gud og Noreg på denne måten måtte ikkje få lov til å vera i landet, ikkje ein gong um dei var nordmenn.

Mange vil segja at dette er utruleg. Og det er utruleg. Men det er sant.

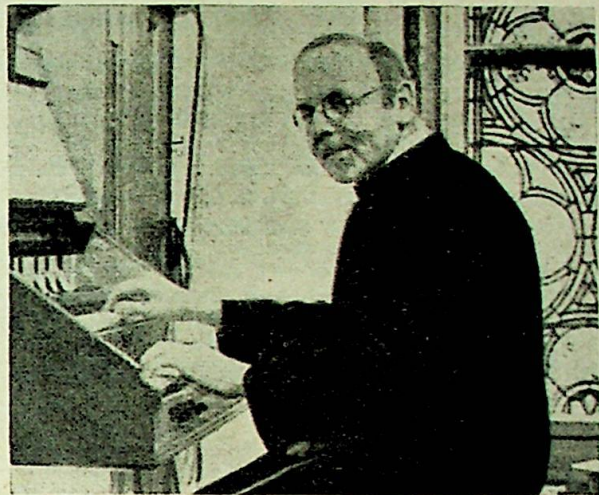
Øg nett for di eg er so heilt ut samd med Ronald Fangen i alt det som var hovudsaki for han med det bladstykket eg no har nemnt, er det eg fortel desse småsogone i djup sorg over at slikt kann henda i Noreg i våre dagar.

Lars Eskeland.

Pater A. Menzinger. S. J.

Den 15. mars avgikk pater Menzinger ved døden — et sorgens budskap for alle som har hatt den opplevelse å komme i berøring med denne fine og stillferdige personlighet. Det er en sår følelse å vite at man aldri mer skal vente på ham i Stenogatens hvite mottagelsesværelse, se døren gå stille opp og pater Menzinger komme inn i og med en egen fin og rolig forståelse høre på det man kunne ha på

Pater Menzinger ved orglet.

hjerte, drøfte dets mulige konsekvenser og belyse dem ut fra et innholdsrikt livs erfaring og erkjennelse. Det utstrålte en egen harmoni fra ham — intet under at han blev den store musikalske kraft innenfor det katolske presteskap i Danmark.

Pater Alois Menzinger var født 9. des. 1876 i Bayern og tråtte i 1896, efter å ha frekventert benediktinerinnenens klostertskole i Metten og tatt artium fra den, inn i jesuittenes orden. Men forholdsviis fort blev han sendt til Danmark, hvor han gjorde sitt livs største innsats og hurtig viste seg som en overordentlig brukbar kraft. I den vakre nekrolog, som «Katolsk Ugeblad» vier hans minne, nevnes i første rekke hva pater Menzinger har betydd for katolsk kirkemusikk, både som komponist — særlig kjent er hans «Missa in honorem Sancti Kamuti Ducis», — som instruktør av kirkekor og guttekor ved Stenogatens skole, og som eksekutør under gudstjenestene. Dernest omtales hans virke som skribent, hvor han var overordentlig produktiv. Utallige er de artikler som foreligger fra hans flittige penn — som dansk redaktør for «Credo» hadde han jo leilighet til å få katolikker i tale også i Sverige og Norge og overalt satte hans lesekrets pris på den ånd som gikk igjennom alt han skrev, og som skaffe ham innpass og øre også i den protestantiske presse. Og endelig har vi pater Menzinger som videnskapsmann — navnlig hans avhandling «Fra før Kant» er skattet av dem som ønsker på lett tilgjengelig måte å sette seg inn i skolastiken. Han var navnlig i sine yngre år en meget søkt og gjerne hørt foredragsholder i akademiske kretser, kjent som en urban og fordomsfri debattant.

«En ridderlig sjel, en ukuelig karakter er gått

bort. En åndens stormann er glidd ut av våre rekker, en plass er blitt tom, en arv er latt tilbake — — — aktet og skattet av venn og motstander gikk han på sin stille elskelige måte gjennom livet, på samme stille vis gikk han bort til sin Herres herlighet, til den hvile, der var tiltenkt ham som lønn for et uegennyttig, slitsomt liv i Guds tjeneste —» slik lyder de danske avskjedsord til pater Menzinger. Og norske katolikker — både de han gjennom mange år har gledet med sin penn og de som skylder ham takk for det han gjennom personlig samvær ydet — slutter seg til hans landsmenn med bønn for hans sjel. R. I. P.

Ny bok av pastor dr. van der Burg.

Den flittige sokneprest i Stavanger har utsendt en ny bok: «*Det katolske trosprinsipp*», som former seg som en overordentlig instruktiv katekese over Kirkens lære og de prinsipper som denne lære hviler på. Særlig inngående omtale vier forfatteren den apostoliske suksesjon, som han belyser utførlig idet han gir et klart og korrekt bilde av dens betydning i Kirkens historie.

Herhjemme —

N. K. K. F. bringer sin Hl. Messe 1. april 1940 — Maria Budskapsdag — for Unionens anliggender i erindring.

Molde. St. Sunniva menighet har holdt en tombola til inntekt for Finnland fra 5. til og med 8. mars. Opprinnelig skulle denne tombola vært avholdt til fordel for menigheten selv, da St. Sunniva kapell trenger i høy grad til oppusning sammen med meget annet. Men i betraktning av at vårt brorfolk måtte gjennomgå en blodig krigs redsler til forsvar for sitt land og hjem ombestemte man formålet. Tombolaen har da også vunnet stor tilslutning i Molde og har innbrakt den pene nettosum av kr. 602.70, som ble oversendt den finske legasjon i Oslo. Aftentrekningene gikk til inntekt for en kirurgisk bil for femte divisjon i den norske hær — de innbrakte kr. 67. — Søstrene, menighetens damer og noen av våre venner har ofret lengre tid på å få inn de størst mulige bidrag til Finnland. Der var kun svært få som satt ved loddøkene og ved tombolaen, og de fikk nesten ikke avløsning, men de holdt ut time for time i den tid tombolaen var åpen. Det gode resultat skyldes våre søstres og St. Elisabetforeningens ivrige strev. Foreningen teller kun få medlemmer, men i årevis har disse brodert og sydd og strikket for å samle vakre gjenstander til tombolaen. Alt det de

har fått i stand ble nå avsatt til hjelp for Finnland. Byens kjøpmenn viste seg også meget imøtekommende, så at vi hadde 105 gevinster å utlodde. — Vår beste takk til alle som hadde med tombolaen å gjøre! Med det hjertelag som her ble vist kan selv ganske få utrette meget.

S.

Porsgrunn. I den stille uke har Porsgrunn hatt besøk av pater D. Boers O.F.M. som har holdt en 3 dagers folkemisjon som avsluttedes med felleskommunion under høy-messen skjærtorsdag. Både til pater Boers helt utmerkede prekner og til de øvrige gudstjenester har tilstrømmingen vært meget stor, og antallet av menighetsmedlemmer som i disse dager har holdt sin påskekommunion har vært langt større enn vanlig. Påskedags aften hadde menigheten fest. Sekretær Kjell Myklebust skulle holdt foredrag, men i hans sykdomsforfall holdt istedet stortingsmann Wright et foredrag «Omkring vår nøytralitets- og utenrikspolitikk». Deltagelsen og stemningen var den aller beste.

t.

— og derute

Aksjon mot banning. I Italia har man dannet en forening mot all banning — særlig selvfølgelig mot å ta Guds hellige navn forfengelig selv om det skjer i tanke-løshet. I januar avholdt denne aksjon en «anti-banningsdag», hvor både de kirkelige og verdslige myndigheter gikk sammen om å bekjempe banningens ofte gudsbe-spottelige uvane. Igjennem «Radio Sociale» blev det således rettet et oprop til arbeiderne hvori det bl. a. heter «Vi må få utryddet den avskyelige banning, som er en levning fra den materialistiske kommunismes tid. Banning er en fornærmelse mot Gud, for hvem det italienske geni har skapt de herligste templer og kunstverker. La oss derfor ikke tillate at vulgære ord fornærmer det italienske sprog og smæder hans navn — det sprog, som klang rent og hellig med Dantes røst og har gjengitt vår fortids stolte erindringer i harmonisk velklang.»

Den katolske Kirke i Jugoslavia teller ifølge en av det katolske akademi «Regina Apostolorum» i Sarajevo utgitt årbok over 6 millioner katolikker. Av gresk-ortodokse er det 6 785 000 og 1,5 millioner muhammedanere. Av katolikkene er de 4 millioner kroater og 1,2 millioner slovenere. Landet har 6 kirkeprovinser, med 20 bispedømmer, 2300 menigheter med 2 700 sekularprester som understøttes i sjelesorgen av ordensprester. Det finnes enn videre 167 manns- og 479 kvinneklostre.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.